

شماره: ۷۳/۲۸۹۹۶
 تاریخ: ۹۳/۲/۱۵
 پیوست:

باسمه تعالی

بخشنامه به نمایندگان تام‌الاختیار ریاست دانشگاه در هیات امنای استان‌ها، دبیران هیات امنای استان‌ها، واحدها و مراکز آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی
 موضوع: آیین نامه تعداد مجاز راهنمایی و مشاوره پایان‌نامه‌های دوره‌های کارشناسی‌ارشد، دکترای حرفه‌ای و رساله‌های دکترای تخصصی معاونت پژوهش و فناوری

به منظور سامان‌دهی تعیین استادان راهنما و مشاور پایان‌نامه‌های کارشناسی‌ارشد و دکترای حرفه‌ای و رساله‌های دکترای تخصصی و کاهش طول تحصیل دانشجویان دوره تحصیلات تکمیلی همراه با بالا بردن کیفیت فعالیت‌های پژوهشی این دوره سقف مجاز تعداد راهنمایی و مشاوره اعضای هیأت علمی به شرح زیر تعیین می‌شود.
 ماده ۱: تعداد مجاز راهنمایی و مشاوره پایان‌نامه‌های کارشناسی‌ارشد و دکترای حرفه‌ای و رساله‌های دکترای تخصصی به ترتیب به شرح جدول ۱ و ۲ است.

جدول ۱- استاد راهنما

ردیف	مرتبہ	پایه	تعداد مجاز راهنمایی	
			تمام وقت	نیمه وقت
۱	استادیار	تا پایه ۴	۵	۳
۲		پایه ۵ تا ۷	۶	۴
۳		پایه ۸ تا ۱۰	۷	۴
۴		پایه ۱۱ و بالاتر	۸	۵
۵	دانشیار	پایه پایین‌تر از ۱۰	۹	۵
۶		پایه ۱۰ تا ۱۵	۱۰	۶
۷		پایه ۱۶ و بالاتر	۱۱	۶
۸	استاد	پایه پایین‌تر از ۱۵	۱۲	۷
۹		پایه ۱۵ تا ۲۰	۱۳	۷
۱۰		پایه ۲۱ تا ۲۵	۱۴	۸
۱۱		پایه ۲۶ به بالا	۱۵	۸
۱۲	استادیار	اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و موسسات معتبر دارای حکم هیأت علمی از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۵	
۱۳	دانشیار		۶	
۱۴	استاد		۷	

جدول ۲- استاد مشاور*

تعداد مجاز مشاوره		پایه	مرتبه	ردیف
تمام وقت	نیمه وقت			
۲	۵	تا پایه ۴	استادیار	۱
۳	۶	پایه ۵ تا ۷		۲
۴	۷	پایه ۸ تا ۱۰		۳
۴	۸	پایه ۱۱ و بالاتر		۴
۵	۹	پایه پایین تر از ۱۰	دانشیار	۵
۵	۱۰	پایه ۱۰ تا ۱۵		۶
۶	۱۱	پایه ۱۶ و بالاتر		۷
۶	۱۲	پایه پایین تر از ۱۵	استاد	۸
۷	۱۳	پایه ۱۵ تا ۲۰		۹
۷	۱۴	پایه ۲۱ تا ۲۵		۱۰
۸	۱۵	پایه ۲۶ به بالا		۱۱
۵		اعضای هیأت علمی دانشگاهها و موسسات معتبر دارای حکم هیأت علمی از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	استادیار	۱۲
۶			دانشیار	۱۳
۷			استاد	۱۴

* در موارد خاص با نظر شورای پژوهش و فناوری واحد می توان به جای دو استاد داور ، از یک استاد داور (داخلی یا خارجی) و یک استاد مشاور برای پایان نامه های کارشناسی ارشد و دکترای حرفه ای استفاده نمود.

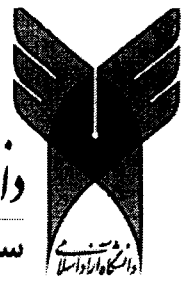
تبصره ۱: دارندگان مدرک دکترای تخصصی و غیرعضو هیات علمی می توانند در ۴ پایان نامه به عنوان استاد راهنما و در ۴ پایان نامه به عنوان استاد مشاور با تایید گروه آموزشی و شورای پژوهش و فناوری واحد دانشگاهی همکاری کنند.

تبصره ۲: همکاری اعضای هیأت علمی مربی دانشگاه آزاد اسلامی که از رساله دکترای تخصصی خود دفاع کرده اما هنوز به مرتبه استادیاری ارتقاء نیافته اند برای راهنمایی ۵ پایان نامه کارشناسی ارشد و دکترای حرفه ای به عنوان استاد راهنما و ۵ پایان نامه کارشناسی ارشد و دکترای حرفه ای به عنوان استاد مشاور امکان پذیر است.

تبصره ۳: در رشته هایی که استادیار به تعداد کافی وجود ندارد، استاد راهنمای پایان نامه دانشجویان کارشناسی ارشد و دکترای حرفه ای را می توان از بین مربیان برجسته دانشگاه با پایه هیأت علمی ۱۰ (برای رشته پرستاری با پایه ۷) و بالاتر انتخاب کرد. در این صورت تعداد مجاز راهنمایی و مشاوره پایان نامه کارشناسی ارشد و دکترای حرفه ای به طور همزمان نباید از ۵ پایان نامه بیشتر باشد.

تبصره ۴: همکاری اعضای هیأت علمی مربی دانشگاه آزاد اسلامی که دانشجوی دکترای تخصصی هستند و امتحان جامع خود را گذرانده اند پس از تصویب شورای پژوهش و فناوری واحد و تایید معاونت پژوهش و فناوری سازمان مرکزی در ۵ پایان نامه کارشناسی ارشد به عنوان استاد راهنما و در ۵ پایان نامه کارشناسی ارشد به عنوان استاد مشاور امکان پذیر است.

تبصره ۵: در رشته هایی که استادیار به تعداد کافی وجود ندارد، همکاری مربیان برجسته دانشگاه با پایه هیأت علمی ۳ و بالاتر در ۵ پایان نامه کارشناسی ارشد و دکترای حرفه ای به عنوان استاد مشاور امکان پذیر است.

تبصره ۶: به منظور استفاده از دانش و تجربه افراد متخصص و غنای علمی پایان‌نامه‌های کارشناسی‌ارشد و دکترای حرفه‌ای، همکاری دارندگان مدرک کارشناسی‌ارشد و دکترای حرفه‌ای غیرعضو هیأت علمی، در صورت دارا بودن ۱۰ سال سابقه کار تخصصی مرتبط در ۳ پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد و دکترای حرفه‌ای به عنوان استاد مشاور امکان‌پذیر است.

تبصره ۷: اعضای هیأت علمی استادیار و بالاتر و تمام وقت واحدهای دانشگاهی بسیار بزرگ و جامع می‌توانند علاوه بر واحد دانشگاهی که عضو هیأت علمی آن هستند، با همان کد در سایر واحدهای دانشگاهی مطابق با ظرفیت نیمه وقتی جدول ۱ و ۲ همین ماده اقدام به راهنمایی و مشاوره دانشجویان نمایند. در ضمن ظرفیت همکاری نیمه وقتی اعضای هیأت علمی برای همکاری در واحدهای دانشگاهی دیگر تنها از طریق واحد دانشگاهی مبدأ امکان‌پذیر است.

ماده ۲: شرایط همکاری استادان رشته هنر و معماری در پایان‌نامه‌های کارشناسی‌ارشد به شرح زیر است:

۱-۲- اعضای هیأت علمی مربی پایه ۱ تا ۵ تا سقف ۵ پایان‌نامه به عنوان استاد مشاور؛

۲-۲- اعضای هیأت علمی مربی پایه ۶ تا ۱۰ تا سقف ۵ پایان‌نامه به عنوان استاد راهنما و ۵ پایان‌نامه به عنوان استاد مشاور؛

۳-۲- دارندگان گواهی درجه یک هنری تا سقف ۴ پایان‌نامه به عنوان استاد راهنما و ۴ پایان‌نامه به عنوان استاد مشاور؛

ماده ۳: اعضای هیأت علمی واجد شرایط در صورت تمایل و نیاز می‌توانند در سایر واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی در زمینه راهنمایی و مشاوره در پایان‌نامه‌های کارشناسی‌ارشد همکاری کنند. در هر صورت هیچ عضو هیأت علمی مجاز نیست راهنمایی و مشاوره پایان‌نامه بیش از تعداد پیش‌بینی شده در این آیین‌نامه را به طور همزمان در واحدهای مختلف دانشگاه آزاد اسلامی بر عهده گیرد. مسئولیت رعایت سقف مجاز راهنمایی و مشاوره به ترتیب بر عهده عضو هیأت علمی، مدیر گروه، رئیس دانشکده و معاون پژوهش و فناوری واحد دانشگاهی است.

ماده ۴: مدارک مورد نیاز و نحوه فرستادن آن برای همکاری اعضای هیأت علمی براساس تبصره‌های ۲ تا ۶ ماده ۱ و ماده ۲ این آیین‌نامه به شرح زیر است:

الف) مدارک مورد نیاز: آخرین حکم هیأت علمی، آخرین مدرک تحصیلی شامل: دانشنامه/گواهی موقت/گواهی درجه یک هنری/گواهی ارزشیابی مدرک دکترای تخصصی توسط وزارتین حسب مورد (برای آن دسته از استادانی که در خارج از کشور تحصیل نموده‌اند)/صورتجلسه دفاع از رساله دکترای تخصصی به صورت رسمی یا گواهی موفقیت در امتحان جامع) و خلاصه سوابق علمی پژوهشی

ب) نحوه ارسال مدارک: ارسال اسکن مدارک یاد شده با پسوند jpg (حروف کوچک) و با حجم هر فایل کمتر از ۱۰۰ کیلوبایت و با نام غیرتکراری پس از تایید و برابر اصل نمودن آن توسط معاون پژوهش و فناوری واحد و از طریق سامانه پایان‌نامه‌ها به آدرس: www.tc.iau.ir

ماده ۵: نسبت همکاری اعضای هیأت علمی در پایان‌نامه‌های کارشناسی‌ارشد و دکترای حرفه‌ای و رساله‌های دکترای تخصصی برای اعضای هیأت علمی استادیار، دانشیار و استاد به صورت ۷۰٪ از سقف همکاری برای پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد و دکترای حرفه‌ای و ۳۰٪ از سقف همکاری برای رساله‌های دکترای تخصصی است. همچنین در صورتی که واحد دانشگاهی دانشجویی دکترای تخصصی نداشته باشد، تمام سقف همکاری می‌تواند به دانشجویان کارشناسی‌ارشد و دکترای حرفه‌ای اختصاص پیدا کند. اما در صورتی که واحد دانشجویی کارشناسی‌ارشد نداشته باشد، اختصاص تمام ظرفیت همکاری به دانشجویان دکترای تخصصی امکان‌پذیر نیست.

ماده ۶: صدور کد راهنمایی و مشاوره: در سایت کدینگ پایان‌نامه‌ها ثبت مشخصات استادان راهنما و مشاور پایان‌نامه دانشجویان کارشناسی‌ارشد و دکترای حرفه‌ای و رساله دانشجویان دکترای تخصصی به دو صورت امکان‌پذیر است:

۱- آن دسته از استادان راهنما و مشاور پایان‌نامه‌ها که براساس جدول‌های ۱ و ۲ و تبصره ۱ ماده ۱ این آیین‌نامه همکاری آنها در پایان‌نامه/رساله‌ها بلامانع است، پس از ثبت اطلاعات و تایید معاون پژوهش و فناوری واحد همکاری آنها امکان‌پذیر خواهد بود.

۲- آن دسته از اعضای هیأت علمی که همکاری آنها مستلزم صدور مجوز از معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه است، برای این افراد پس از صدور کد و ارسال مدارک از طریق سامانه و تایید معاون پژوهش و فناوری واحد، لازم است برای گرفتن مجوز همکاری به کارتابل معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه ارسال شود. در صورتی که همکاری عضو هیأت علمی توسط معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه تایید شود، تعداد همکاری، شماره و تاریخ مجوز در سایت وارد می‌شود تا همکاری این دسته از اعضای هیأت علمی نیز امکان‌پذیر شود.

تبصره ۱: ثبت و ویرایش اطلاعات تمامی اعضای هیأت علمی تمام وقت و نیمه وقت دانشگاه آزاد اسلامی تنها از طریق واحد مبدأ (واحدی که استاد عضو هیأت علمی آن واحد است) امکان‌پذیر است.

ماده ۷: تاریخ دفاع از پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد و دکترای حرفه‌ای حداقل ۶ ماه و برای دانشجویان دکترای تخصصی حداقل یکسال پس از تصویب موضوع پیشنهادی در گروه تخصصی یا شورای پژوهشی واحد دانشگاهی حسب مورد برای دانشجو در نظر گرفته شده است که لازم است حداکثر ظرف مدت ۲ ماه پس از تصویب موضوع پیشنهادی دانشجویان در گروه آموزشی، نسبت به صدور کد شناسایی پایان‌نامه/رساله دانشجویان اقدام شود.

ماده ۸: چنانچه مدت زمان انجام پایان‌نامه برای یک دانشجوی کارشناسی‌ارشد و دکترای حرفه‌ای بیش از یکسال و دانشجوی دکتری تخصصی بیش از دو سال از تاریخ تصویب موضوع پیشنهادی در گروه آموزشی مربوط به طول انجامد، با تایید شورای گروه آموزشی و شورای پژوهش و فناوری واحد دانشجوی یاد شده از سقف مجاز راهنمایی و مشاوره استاد راهنما یا مشاور خارج می‌شود.

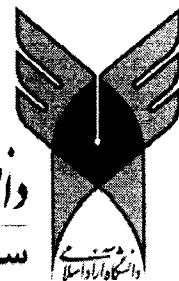
ماده ۹: اعضای هیأت علمی آن دسته از واحدهای دانشگاهی که نسبت اعضای هیأت علمی (تمام وقت و نیمه وقت) به دانشجویان مقطع تحصیلات تکمیلی در رشته‌های آموزشی حداقل ۱ به ۴۰ است، می‌توانند تنها در همان واحد در مقطع کارشناسی‌ارشد رشته مربوط، مشروط به تایید شورای پژوهش و فناوری واحد ۲۰ درصد افزایش ظرفیت داشته باشند. واحدها باید برای گرفتن تاییدیه، درخواست خود را به همراه مدارک مورد نیاز به معاونت پژوهش و فناوری سازمان مرکزی ارسال کنند. در صورتی که مشکل ظرفیت در واحد دانشگاه مبدأ حل شود، عضو هیأت علمی با تایید واحد مبدأ می‌تواند از این افزایش ظرفیت در واحدهای دارای رشته و شرایط مشابه استفاده نماید. این افزایش ظرفیت برای سه سال از زمان صدور بخشنامه اعتبار دارد.

ماده ۱۰: افزایش ظرفیت‌های تشویقی

الف) اعضای هیأت علمی واحد که دارای ۳ مقاله علمی - پژوهشی مورد تایید وزارتین (رشته‌های علوم انسانی، هنر و معماری) یا ۲ مقاله ISI (WOS) و یک مقاله علمی پژوهشی مورد تایید وزارتین (سایر گروه‌های آموزشی) در سال باشند، تا حداکثر ۲ دانشجو به ظرفیت راهنمایی آنها در همان سال افزوده می‌شود.

ب) اعضای هیأت علمی واحد که دارای یک یا دو مقاله پذیرش شده ISI (WOS) به ترتیب در جایگاه ۲۰٪ یا ۴۰٪ اول فهرست JCR در سال باشند، تا حداکثر ۲ دانشجو به ظرفیت راهنمایی آنها در همان سال افزوده می‌شود.

ج) رؤیسان و اعضای هیأت علمی مراکز رشد و مراکز تحقیقاتی با داشتن شرایط راهنمایی در صورتی که موضوع پایان‌نامه یا رساله دانشجو مرتبط با فعالیت‌های آن مراکز باشد، ۱ دانشجو در سال به ظرفیت آنها افزوده می‌شود.

تبصره ۱: برخی از رشته‌های علوم انسانی مانند مدیریت بازرگانی، مدیریت مالی، حسابداری، اقتصاد، روان‌شناسی بالینی و ... که امکان پذیرش مقاله ISI (WOS) در این رشته‌ها وجود دارد، لازم است حداقل یک مقاله ISI (WOS) (به جای یک مقاله علمی - پژوهشی) به تشخیص شورای پژوهش و فناوری واحد ارائه کنند.

تبصره ۲: مقاله‌های چاپ شده در فهرست نشریات نامعتبر مشمول این افزایش نخواهد بود.

تبصره ۳: پایان‌نامه‌ها و رساله‌هایی که در قالب طرح‌های برون دانشگاهی انجام می‌شوند مشمول محدودیت سقف مجاز نیستند.

تبصره ۴: همکاری هیچ عضو هیأت علمی در بیش از ۱۵ پایان‌نامه به عنوان استاد راهنما و ۱۵ پایان‌نامه به عنوان استاد مشاور به صورت همزمان امکان‌پذیر نیست.

ماده ۱۱: برای راهنمایی رساله دکتری تخصصی در صورت نیاز با تایید معاونت پژوهش و فناوری واحد، همکاری ۲ استاد راهنما به صورت مشترک امکان‌پذیر است. مشروط به این که یکی از استادان راهنما عضو هیأت علمی استادیار و بالاتر و تمام وقت دانشگاه آزاد اسلامی باشد. در صورتی که سهم هر عضو هیأت علمی در راهنمایی پایان‌نامه یکسان باشد ظرفیت هر استاد نیم محاسبه می‌شود و در غیر این صورت ظرفیت برای کسی محاسبه می‌شود که نقش بیشتری دارد.

ماده ۱۲: همکاری کلیه اعضای هیأت علمی در پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد به عنوان استاد راهنما تنها در رشته‌های مرتبط با تخصص آنها امکان‌پذیر است و هیچ عضو هیأت علمی مجاز به همکاری در رشته‌های غیرمرتبط به عنوان استاد راهنما نیست. در مورد گرایش‌های میان رشته‌ای با تایید شورای گروه آموزشی و شورای پژوهش و فناوری واحد امکان همکاری استاد راهنما از رشته‌های دیگر وجود دارد.

ماده ۱۳: این آیین‌نامه جایگزین بخشنامه‌های شماره ۷۳/۱۰۷۳۴۲ مورخ ۹۱/۴/۷، ۷۳/۶۸۳۳۹ مورخ ۹۱/۳/۷، ۷۳/۷۸۸۴۸ مورخ ۹۰/۳/۱۲، ۷۳/۳۳۵۳۱ مورخ ۸۹/۲/۲، ۷۳/۲۲۳۲۰۶ مورخ ۸۷/۷/۹، ۷۳/۱۲۵۷۹ مورخ ۸۷/۱/۲۴ و ۷۳/۱۷۴۰۳ مورخ ۸۱/۲/۵ می‌شود.

ماده ۱۴: این آیین‌نامه در ۱۴ ماده و ۱۲ تبصره در تاریخ ۹۳/۲/۱۴ به تایید رئیس دانشگاه رسید و از تاریخ ابلاغ لازم است اجرا شود. مسئولیت حسن اجرای آن با معاونان پژوهش و فناوری واحدهای دانشگاهی و نظارت آن با معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه است.

با آرزوی توفیق الهی

ابراهیم واشقانی فراهانی

معاون پژوهش و فناوری دانشگاه آزاد اسلامی